

Šéf lidovců: Zeman a Babiš? Kočka s myší

Nad'a Adamičková
Marie Königová

Předseda KDU-ČSL Marek Výborný v rozhovoru pro Právo odmítá, že lidovci provozují politiku Antibabiš, protože podporují i některé vládní návrhy. Premiér však prý škodí zemi a prezidentu Zemanovi vyklízí pole. Právce by také podle něj měla jít za rok do krajských a senátních voleb společně.

■ Pane předsedo, věříte průzkumům veřejného mínění?

Přiměřeně.
■ Právě vyšel jeden takový, který ukazuje zebříček důvěryhodnosti politiků, z něhož vyplynulo, že vás 46 procent voličů nezná, přičemž důvěryhodný jste pro 18 procent lidí, zatímco 36 procent vás vnímá jako nedůvěryhodného politika. Znervózňuje vás to?

Zdůrazňuji, že jsem v průzkumu zařazen poprvé. A v porovnání s jinými politiky, podívejte se třeba na vicepremiéra Havlíčka, který má coby ministr průmyslu a obchodu nesrovnatelně větší mediální prostor, jsou naše čísla srovnatelná. Takže myslím, že výsledek, který se týká mě, není úplně špatný.

Nechápu, proč premiér v případě kompetenční žaloby nekoná

■ Nejdůvěryhodnějším politikem je podle průzkumu stále premiér Babiš, kterého coby opozice cupujete na každém kroku, byť jste sám před zvolením do čela KDU-ČSL opakoval, že Antibabiš nefunguje. Proto se ptáme, jestli vás to znervózňuje.

Je potřeba se podívat na politiku, jakou dělá. Je to politika, která směřuje právě k těm preferencím, k tomu, aby si zavázal co nejvíc voličů. Mimořádně teď na to začíná vláda doplácet. Ukazuje se, že všechny sliby, které dala, není schopna finančně pokrýt. Debata, která začala kolem státního rozpočtu, už dnes naznačuje, že jeho příjmy nebudou stačit na výdaje, které vláda plánuje.

Takže jsem přesvědčen, že nás čeká rozpočtově velmi horší podzim. A pokud jde o to, co říkáte, že jdeme proti Babišovi, pak to není pravda. Vymezujeme se vůči jeho některým konkrétním krokům. Když říkám, že je slabý vůči panu prezidentovi, tak to tak prostě je.

■ Když říkáte, že jde o návrhy, kterými si premiér kupuje voliče, pak prosím vysvětlete, proč pro ně zvedáte ve Sněmovně ruce? Ať už jde o zvýšení důchodů, nebo třeba mateřského příspěvku.

Samozřejmě že zrovna s těmito návrhy souhlasíme. Lidé si zvýšení zaslouží. Ale pak jsou tady některé další položky, které rozpočet zatěžují. Jde o strukturu výdajů.

■ Které máte na mysli?

Jsou to třeba plošné slevy v dopravě. Proč moje děti, jako poslance, mají jezdit z Heřmanova Městce do Chrudimi za dvě nebo tři koruny? Ale ještě k plánovanému čtyřicetimiliardovému schodku rozpočtu. Myslím, že v době, kdy ekonomika ještě relativně šlape, by mělo být ambicí vlády ho snižovat rychleji. A když už takto vysoký je, tak by neměl být projídaný sliby voličů, ale měl by být nasměrovan k investicím, do vzdělávání.

Mohu připomenout debaty o školních obědech zdarma, které nakonec nebudou. Je to také otázka celkové revize sociálních dávek, o kterých ministerstvo práce a sociálních věcí

dlouho mluví, ale zatím s ničím nepřišlo. Podotýkám, že nám nejde o jejich snížení, ale o efektivitu vyplácení.

■ Jak byste tu efektivitu zařídili? Patrně máte na mysli dávky na bydlení nebo životní minimum.

Je potřeba vypracovat analýzu sociálních dávek a na základě toho se musí dávky restrukturizovat tak, aby byly efektivní.

Ukázalo se například, že při navýšení starobních důchodů o 900 korun, jak jsme schválili, existuje nespravedlnost vůči matkám, a to za výchovu dětí. Proto jsme navrhovali dát jim navíc 500 korun. Podotýkám maminkám, které mají nárok na starobní důchod a mají odpracované roky.

Tím odpovídám na výtky, že bychom vypláceli všem. Musíme si uvědomit, že se ta žena část svého produktivního věku věnovala výchově dětí, tedy generace, která bude důchodový systém v příštích letech držet. A kvůli tomu je dnes bita a má nižší důchod. To je přece nespravedlnost.

■ Na kolik by to podle vás ročně přišlo státní rozpočet?

MPSV nám vytykalo, že by to stálo 18 miliard korun. Podle našich propočtů by to bylo asi 13 miliard. Ale zdůrazňuji, že tyto peníze by zůstaly v rozpočtu. V případě, že je seniorům dáte, tak oni si je neuloží někde do štrozoku, ale budou je utrácet, takže se podpoří spotřeba domácností.

■ V březnu na vašem partajním sjezdu, který vás zvolil do čela KDU-ČSL, delegáti obměnili celý tým vedení. Šlape vám to?

Určitě šlape. Jsme relativně mladý tým, který spadl rovněma nohama do kampaně před evropskými volbami, a KDU-ČSL získala velmi solidní výsledek. Dostali jsme o 21 tisíc hlasů víc než v těch minulých.

■ To sice ano, ale ztratili jste jeden mandát, takže v EP máte jen dva poslance.

To je pravda. Dva poslance považujeme za úspěch.

■ Ptáme se proto, že jste si po sjezdu dali úkol získat víc voličů, ale čísla tomu zatím moc nenasvědčují, byť čtvrt roku je jisté krátká doba.

Platí, co říkáte, že ta doba je velmi krátká, aby se výsledek práce nového vedení nějak projevil. Konstantně se pohybuje kolem pěti šesti procent, z čehož samozřejmě nadšený nejsem, a proto také velmi intenzivně debatujeme o programových osách, po kterých by se politika KDU-ČSL měla ubírat v příštích dvou letech. Některé z bodů jsme už představili. Mám na mysli třeba ústavní ochranu vody a půdy, kterou považujeme za velmi důležitou. A budeme v tom pokračovat.

■ Se stejným návrhem přišli komunisté a taky Starostové. Nebylo by lepší spojit síly než v takto vážných věcech soutěžit?

Politika přece je svým způsobem o soutěživosti. To jsem za necelé dva roky ve Sněmovně dobře poznal. Někdy mě to rozčiluje hrozně moc. Ale na druhou stranu říkám, že jsou tady suverénní strany, které přece mají právo přicházet se svými návrhy. KDU-ČSL je ochotná podporovat návrhy, které jsou ve prospěch občanů.

■ Jak vypadá vaše namlouvaní nebo úvahy o vytvoření předvolebního bloku s dalšími stranami? Konkrétně s ODS, TOP 09 a STAN?

Když se podíváme na aktuál-

ní politickou situaci, tak jsme ve stavu, kdy vláda je neustále ve vlastních vnitřních turbulencích, místo toho aby se věnovala tomu, co občané země očekávají a potřebují...

■ Promiňte, ale to, že se vláda zabývá problémy svého premiéra, opakujete v opozici stále dokola. Znamená to podle vás, že kabinet kvůli tomu nepřipravuje návrhy zákonů, nařízení, že resorty nic nedělají? Vždyť ve Sněmovně leží desítky návrhů zákonů.

Je to tak. Když se podíváte na první rok vládnutí kabinetu Bohuslava Sobotky, jehož součástí byla KDU-ČSL, a když se podíváte na výsledek práce vlády Andreje Babiše za rok jeho působení, tak rozdíl v připravených zákonech je naprosto jasný.

Například: vláda neustále oddaluje novelu exekučního řádu. A to i vinou neustálých výměn ministrů. Bývalý ministr spravedlnosti

respektovat pravidla hry. Připojí se lidovci při hlasování příští týden v Senátu a případně ve Sněmovně pod ústavní žalobou na prezidenta?

K těmto razantním krokům, které Ústava umožňuje, jsem jako konzervativní politik spíš ostražitý. Na druhou stranu se domnívám, že ústavní žaloba senátorů je oprávněným krokem. Vedení KDU-ČSL tuto žalobu podpořilo stejně jako jsme vyzývali premiéra k podá-

Foto PRÁVO – Milan Malíček

Kněžínek mi sliboval někdy v únoru, březnu, že novela exekučního řádu by měla přijít do Sněmovny v průběhu dubna. Je červenec a stále nic. Tak bychom mohli vzít další důležité reformní kroky, v nichž vláda z mého pohledu selhává.

Do toho tady máme prezidenta, který skutečně – pro mě až neuvěřitelným způsobem – odmítá respektovat pravidla hry, tedy Ústavu, pokud jde o odvolávání i jmenování ministrů.

Za této situace jsem přesvědčen, že opoziční strany na středodopravicové části politického hřiště by se měly s plnou zodpovědností bavit o tom, zda si dovedeme představit spolupráci a vytvořit projekt, který by spravoval tuto republiku lépe, než to činí současná koalice.

■ Je už ruka v ruku? Vznikne tady dvoj-, troj- nebo čtyřkoalice?

Ne, ne, ne. Už po sjezdu jsem avizoval, že se chci bavit o spolupráci v krajských a senátních volbách příští rok, a myslím, že se nám v některých krajích podaří sestavit koalici. Třeba se Starosty, s ODS, zelenými. Buďte to kraj od kraje.

Vzájemně konzultujeme i postavení kandidátů do Senátu. Podle mě nedává smysl třístit síly, i když to nebude možné ve všech obvodech. A pak je tady zodpovědnost vůči občanům, kteří preferují komunikaci mezi politiky. O tu spolupráci se chci pokusit, ale jestli se to podaří, je předčasná otázka. Naši odpovědností je možná potlačit některé historické křivdy, které můžeme cítit, a snažit se hledat spíš to, co nás spojuje, než rozděljuje.

■ Zmínil jste Miloše Zemana, který podle vás odmítá

kompetenční žaloby. Nechápu, proč v tomto případě premiér nekoná. Zdůrazňuji, že nejde o žalobu na prezidenta, ale jde o autoritativní soudní rozhodnutí, jak má jakýkoli prezident v případě článku 74 o odvolávání členů vlády jednat.

■ Co vám na chystanou ústavní žalobu říká váš táta coby bývalý ústavní soudce?

Můj otec není mým poradcem, ale samozřejmě že se o těchto věcech bavíme. Ať už byl můj otec politikem, nebo soudcem Ústavního soudu, vždy zastával názor, že Ústava se má respektovat bez ohledu na to, zda jde o člověka z Dolních Kotečů, nebo o hlavu státu.

Kvóty jsou jedna ze vzácných chvílí, kdy se shodneme s Babišem i Hamáčkem

■ Prezident již oznámil, že ministra kultury Staňka odvolá ke konci července, ale jmenování jeho nástupce Šmardy jistě není. Má opozice plán, jak případně reagovat? Budete znovu zkoušet vyslovit vládě nedůvěru, nebo se přikloníte k rozpuštění Sněmovny a vypsání předčasných voleb?

Je to hra kočky s myší. Všichni víme, kdo je kočka. Myš je v tomto případě premiér. Soc. dem. jsou podle mě v tuto chvíli mimo hru. Je to v rukách pana prezidenta a premiéra. Pokud jde o nějaký plán, pak odpověď je jasná: musí vycházet z naší síly ve Sněmovně. Vládnou zde hnutí ANO a soc. dem. s podpo-

rou komunistů a v zádech velmi často s SPD. Proto se v tuto chvíli nezdá, že by vládě mohla být vyslovena nedůvěra.

■ Stejná situace ale byla na konci června, kdy jste s dalšími opozičními stranami hlasování o nedůvěře vyvolali.

V konstelaci předběžných auditních zpráv Evropské unie a osobních kauz pana premiéra, které nás poškozují v zahraničí, jsme považovali za povinnost toto jasně říci, a proto jsme hlasování o nedůvěře vyvolali. Ale v tuto chvíli mi to nedává úplně smysl.

V případě odchodu ČSSD z vlády, což je otázka, leží pak odpovědnost na straně pana premiéra. Hnutí ANO vyhrálo volby, jeho povinností je přijít s nějakou většinou do Sněmovny. Pokud ji opře o ministry, kteří budou de facto nominováni panem prezidentem, a získá podporu ve Sněmovně, pak se mi to určitě líbit nebude, ale respektuji, že to může být situace, se kterou opozice – nepočítám KSČM a SPD – vůbec nic nedělá.

bude Evropu více spojovat než rozdělovat. To je celé.

■ Věříte, že se jí to podaří? Evropský parlament je nyní dost rozhádaný. Ozvaly se hlasy, že její mandát není dost silný, protože prošla jen těsnou většinou.

Je třeba si uvědomit, jaké jsou pravomoci Evropské komise. Ursula von der Leyenová byla nominována Evropskou lidovou stranou, a proto ji naši poslanci podpořili, ač oni i já osobně jsme proti ní a některým jejím názorům měli výhrady.

Ve svém kandidátském projevu měla řadu věcí, se kterými politika KDU-ČSL určitě souzní. Avizovala i to, že nebude opomíjet zájmy zemí střední a východní Evropy včetně zemí V4. Nerozumím ale její snaze o genderové vyváženou Evropskou komisi.

■ Budete ji podporovat i v případě, že by třeba oprávněně kvóty pro přijímání migrantů?

Předpokládám, že její některá vyjádření byla do značné míry motivována snahou získat podporu i dalších frakcí. Pokud jde o kvóty, tak to je jedna ze vzácných chvílí, kdy se shodneme i s premiérem Babišem a vicepremiérem Hamáčkem. KDU-ČSL, už když byla ve vládě, jednoznačně odmítla jakékoli kvóty na přerozdělování migrantů.

Vždy jsme razili zásadu, že by se situace měla řešit v zemích, odkud k nám migranti přicházejí. A jako v případě Turcka vytvářet záchytná místa již také v Africe. Je nutné i rozlišovat ekonomické migranty, kde nevidím důvod, proč je nevracet do zemí původu, od těch politických. Ty věci jsou k jednání směrem k nějakému bezpečnostnímu řešení.

■ Jako jeden z mála českých politiků jste podpořil myšlenku, že by se v Česku mohl konat sjezd sudetoněmeckého landsmanschaftu. Čím je vám ta myšlenka sympatická?

Dostal jsem otázku, jestli si to dovedu představit. To nebylo vyjádření explicitní podpory. Ano, dovedu si to představit, není to věc, která by mně jakkoli osobně vadila. Dokonce bych v situaci, kdy potomci sudetských Němců rezignovali na majetkové či finanční požadavky, v tom viděl jakousi symbolickou tečku za vzájemným vyrovnáním všech historických křivd, které Němci způsobili Čechům za druhé světové války a které potom v některých excesech způsobili po konci války Češi Němcům. Jakkoli to může být zdůvodňováno poválečnou atmosférou.

Já v tom nevidím žádné nebezpečí vůči české identitě. A už vůbec v tom nevidím nějakou snahu nebo zájem potomků našich německých spoluobčanů zpátky vstupovat do poměrů v ČR.

■ Mluvíte o vzájemných křivdách. Lze vůbec srovnávat válečné hrůzy a zločiny a poválečný odsun Němců?

To samozřejmě nejde. Ale i politici jsou povinni směřovat ke smíření. To není něco, co by tady nebylo, na tom se pracuje od doby Česko-německé deklarace ze dvadesátých let. Otázka toho, zda se ten sněm uskuteční v ČR někdy v budoucnu, protože to není na pořadu dne, pro mě není něco, co bych si neuměl představit.